

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY – KLASA IV

opracowane przez mgr Dominikę Brzódkę oraz mgr Iwonę Kasprzyk

I. Postanowienia ogólne

1. Ocenianie osiągnięć ucznia z przyrody odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, statutem szkoły oraz zasadami oceniania obowiązującymi w szkole.
2. Ocenianie ma na celu:
 - rozpoznawanie poziomu opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności,
 - monitorowanie postępów ucznia,
 - wskazywanie uczniowi, co wykonuje prawidłowo, a co wymaga poprawy,
 - motywowanie do dalszej nauki,
 - rozwijanie samodzielności, ciekawości poznawczej i umiejętności badawczych.
3. W przyrodzie szczególne znaczenie ma nie tylko zapamiętywanie wiadomości, ale również:
 - obserwowanie,
 - prowadzenie pomiarów,
 - wykonywanie doświadczeń i eksperymentów,
 - formułowanie pytań i hipotez,
 - wyciąganie wniosków,
 - korzystanie z map i innych źródeł informacji,
 - prowadzenie dokumentacji obserwacji,
 - stosowanie wiedzy w praktyce,
 - praca zespołowa,
 - bezpieczne zachowanie podczas zajęć,
 - prowadzenie obserwacji w terenie.
4. Zgodnie z podstawą programową uczeń powinien mieć możliwość poznawania przyrody poprzez obserwację, badanie i doświadczenie, zarówno podczas zajęć w sali lekcyjnej, jak i podczas zajęć terenowych.

II. Formy sprawdzania osiągnięć ucznia

Ocenie podlegają w szczególności:

1. Sprawdziany / prace klasowe
 - obejmują większą partię materiału, najczęściej dział programowy, zapowiedziane min. tydzień wcześniej,
 - sprawdzają wiadomości oraz umiejętność ich zastosowania,
 - mogą zawierać zadania zamknięte i otwarte, zadania z mapą, ilustracją, tabelą, wykresem lub opisem doświadczenia itp.,
 - mogą sprawdzać umiejętności praktyczne.
2. Kartkówki
 - obejmują bieżący materiał,

- mogą sprawdzać wiadomości z ostatnich kilku lekcji (max. z trzech ostatnich lekcji).

3. Odpowiedzi ustne

- sprawdzają znajomość i rozumienie materiału na bieżąco. Raz w półroczu uczeń może zgłosić na początku lekcji nieprzygotowanie.

4. Praca na lekcji

- wykonywanie ćwiczeń,
- analiza materiałów źródłowych, praca z mapą,
- wypełnianie kart pracy,
- praca indywidualna i grupowa,
- aktywność i zaangażowanie podczas pracy praktycznej, wykonywania obserwacji, doświadczeń oraz podczas zajęć w terenie.

5. Doświadczenia i eksperymenty

- przygotowanie do doświadczenia,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
- poprawne wykonanie czynności,
- prowadzenie obserwacji i pomiarów,
- zapis wyników,
- formułowanie wniosków,
- wyjaśnianie zależności przyczynowo-skutkowych.

6. Obserwacje i zajęcia terenowe

- przygotowanie do wyjścia,
- posługiwanie się mapą, planem, kompasem i innymi przyrządami,
- wykonywanie pomiarów,
- rozpoznawanie elementów środowiska,
- sporządzanie szkiców, notatek i dokumentacji,
- wykonywanie kart pracy,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
- współpraca w grupie,
- prezentowanie wyników obserwacji,
- aktywny udział w zajęciach praktycznych i terenowych.

7. Projekty realizowane podczas zajęć np. prezentacje, modele, plakaty.

8. Zeszyt ćwiczeń

- systematyczność,
- kompletność notatek,
- poprawność wykonywania ćwiczeń,
- estetyka i czytelność.

9. Aktywność ucznia na zajęciach, a w szczególności podczas prowadzenia doświadczeń i obserwacji oraz lekcji w terenie, zachowanie bezpieczeństwa swojego i innych, słuchanie i przestrzeganie ustalonych przez nauczyciela reguł podczas praktycznych zajęć przyrody.

III. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- samodzielnie i twórczo wykorzystuje zdobytą wiedzę,
- rozwiązuje problemy i zadania nietypowe,
- samodzielnie formułuje pytania badawcze, hipotezy i wnioski,
- potrafi zaplanować proste doświadczenie lub obserwację,
- prawidłowo interpretuje wyniki doświadczeń i obserwacji,
- sprawnie posługuje się mapą, planem, kompasem i innymi przyrządami,
- potrafi zastosować wiedzę przyrodniczą w sytuacjach życia codziennego,
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji i potrafi ocenić ich przydatność,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach terenowych,
- prawidłowo dokumentuje obserwacje,
- wykazuje szczególne zainteresowanie przyrodą,
- podejmuje dodatkowe działania i inicjatywy,
- potrafi zaprezentować wyniki własnej pracy w sposób uporządkowany i rzeczowy.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone programem,
- samodzielnie wykonuje większość zadań,
- poprawnie stosuje terminologię przyrodniczą,
- wyjaśnia poznane zjawiska i zależności,
- prawidłowo wykonuje doświadczenia według instrukcji,
- potrafi zapisać wyniki obserwacji i sformułować wnioski,
- sprawnie korzysta z map, planów, tabel, wykresów i ilustracji,
- poprawnie posługuje się podstawowymi przyrządami przyrodniczymi,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach terenowych,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa,
- potrafi samodzielnie wykorzystać wiedzę w praktyce.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- dobrze opanował większość wiadomości i umiejętności,
- samodzielnie wykonuje typowe zadania,
- poprawnie posługuje się podstawowymi pojęciami,

- potrafi opisać poznane zjawiska,
- wykonuje doświadczenia i obserwacje zgodnie z instrukcją,
- potrafi zapisać podstawowe wyniki obserwacji,
- formułuje proste wnioski,
- korzysta z mapy i planu z niewielką pomocą nauczyciela,
- prawidłowo wykonuje podstawowe pomiary,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć,
- aktywnie uczestniczy w pracy zespołowej.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności,
- zna najważniejsze pojęcia przyrodnicze,
- wykonuje proste zadania według instrukcji,
- potrafi udzielić odpowiedzi na pytania o podstawowym stopniu trudności,
- rozpoznaje podstawowe elementy środowiska przyrodniczego,
- wykonuje proste obserwacje i pomiary,
- korzysta z mapy, planu i innych źródeł informacji z pomocą nauczyciela,
- potrafi zapisać podstawowe wyniki obserwacji,
- formułuje wnioski przy pomocy nauczyciela,
- zna i stosuje podstawowe zasady bezpieczeństwa,
- uczestniczy w pracy grupowej.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności niezbędne do dalszej nauki,
- zna podstawowe pojęcia,
- wykonuje najprostsze zadania z pomocą nauczyciela,
- odpowiada na proste pytania dotyczące omawianych zagadnień,
- rozpoznaje podstawowe elementy przyrody,
- wykonuje proste czynności podczas obserwacji i doświadczeń według instrukcji,
- podejmuje próby korzystania z mapy i podstawowych przyrządów,
- zna podstawowe zasady bezpieczeństwa,
- podejmuje działania zmierzające do uzupełnienia braków.

IV. Prace domowe – zgodnie z obowiązującymi przepisami

1. Przepisy dotyczące prac domowych nie oznaczają zakazu uczenia się w domu. Uczeń może być zobowiązany do przygotowania się do lekcji, powtórzenia wiadomości, nauki pojęć, przeczytania materiału, przygotowania się do sprawdzianu czy wykonania określonej obserwacji.
2. W przypadku przyrody szczególnie wartościowe mogą być zadania związane z obserwacją najbliższego środowiska, np.:

- prowadzenie obserwacji pogody,
- obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie,
- wyszukanie informacji potrzebnych do lekcji,
- przygotowanie się do zajęć terenowych,
- powtórzenie poznanych pojęć.

V. Zasady poprawiania ocen i uzupełniania zaległości

1. Uczeń ma możliwość poprawy ocen ze sprawdzianów na zasadach określonych w statucie szkoły.
2. W przypadku nieobecności na sprawdzianie uczeń uzupełnia pracę w terminie ustalonym z nauczycielem.
3. Uczeń ma obowiązek uzupełnić wiadomości i umiejętności wynikające z usprawiedliwionej nieobecności.
4. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej bierze się pod uwagę całokształt pracy ucznia, jego postępy oraz stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z PRZYRODY DLA UCZNIÓW ZE SPE – KLASA IV

Dostosowanie wymagań edukacyjnych odbywa się z uwzględnieniem zaleceń zawartych w opinii lub orzeczeniu oraz indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia.

Ogólne zasady:

W zależności od potrzeb ucznia stosuje się:

- wydłużenie czasu na wykonanie zadania lub sprawdzianu,
- zmniejszenie liczby zadań przy zachowaniu najważniejszych wymagań,
- dzielenie złożonych poleceń na krótsze etapy,
- formułowanie prostych, jednoznacznych poleceń,
- dodatkowe wyjaśnienia i instrukcje,
- częstsze sprawdzanie, czy uczeń rozumie polecenie,
- możliwość odpowiedzi ustnej zamiast pisemnej lub odwrotnie, jeśli wynika to z zaleceń,
- stosowanie ilustracji, schematów, map, modeli i innych pomocy wizualnych,
- umożliwienie korzystania z odpowiednich pomocy i przyrządów,
- ocenianie przede wszystkim opanowania wiadomości i umiejętności, a nie trudności wynikających z niepełnosprawności lub zaburzenia,
- wzmacnianie pozytywne i udzielanie informacji zwrotnej.

Uczniowie z dysleksją, dysgrafią i dysortografią

- nie obniża się oceny za błędy wynikające ze specyficznych trudności, jeżeli nie są one przedmiotem oceniania,
- wydłużenie czasu pracy,

- ograniczenie przepisywania dużych ilości tekstu,
- umożliwienie odpowiadania ustnie,
- stosowanie czytelnych, krótkich poleceń,
- ocenianie przede wszystkim wiedzy przyrodniczej i umiejętności praktycznych.

Uczniowie z ADHD i trudnościami w koncentracji

- dzielenie zadania na krótsze etapy,
- ograniczenie liczby bodźców rozpraszających,
- przypominanie o kolejnych etapach pracy,
- umożliwianie krótkich przerw, jeśli jest to potrzebne,
- wzmacnianie pozytywnych zachowań,
- jasno określone zasady pracy podczas doświadczeń i zajęć terenowych.

Uczniowie ze spektrum autyzmu

- stosowanie jasnych, krótkich i konkretnych poleceń,
- uprzedzanie o zmianach organizacyjnych, doświadczeniach i wyjściach w teren,
- przedstawianie przebiegu doświadczenia lub zajęć w kolejnych etapach,
- ograniczanie nadmiaru bodźców rozpraszających,
- zapewnienie przewidywalnych warunków pracy,
- uwzględnianie trudności w komunikacji i pracy grupowej.

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną

- dostosowanie zakresu i stopnia trudności materiału do możliwości ucznia,
- koncentrowanie się na najważniejszych wiadomościach i umiejętnościach,
- stosowanie konkretnych przykładów, ilustracji, modeli i doświadczeń,
- częste powtarzanie i utrwalanie najważniejszych treści,
- dzielenie złożonych zadań na krótkie etapy,
- ocenianie postępów z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia.

Uczniowie z zaburzeniami mowy lub trudnościami komunikacyjnymi

- zapewnienie dodatkowego czasu na sformułowanie odpowiedzi,
- unikanie wywierania presji podczas odpowiedzi ustnych,
- umożliwienie, w miarę potrzeb, odpowiedzi pisemnej lub wykorzystania pomocy wizualnych,
- stosowanie pytań pomocniczych,
- ocenianie przede wszystkim wiedzy i umiejętności przyrodniczych, a nie sposobu artykulacji wypowiedzi,
- dokładne wyjaśnianie kolejnych czynności, dzielenie zadań na etapy,
- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia,
- stosowanie instrukcji pisemnych, obrazkowych lub demonstracji,
- przydzielanie jasno określonych zadań podczas pracy indywidualnej i grupowej,
- zapewnienie odpowiedniego wsparcia i bezpieczeństwa,
- umożliwienie korzystania z dostosowanych pomocy i przyrządów,
- ocenianie przede wszystkim opanowania wymaganych wiadomości i umiejętności, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia.

Uczniowie słabosłyszący lub niedosłyszący

- formułowanie krótkich, prostych poleceń,
- wykorzystanie pomocy wizualnych,
- zapewnienie uczniowi dostępu do notatek i materiałów,
- wyraźne artykułowanie poleceń, np. rozmowa twarzą w twarz,
- uczeń ma możliwość wyboru formy sprawdzianu – ustnej lub pisemnej, np. pisemne odpowiedzi zamiast odpowiedzi ustnej,
- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia, wydłużenie czasu na przetwarzanie informacji słuchowych i przyswojenie treści,
- zapewnienie odpowiedniego wsparcia i bezpieczeństwa,
- umożliwienie korzystania z dostosowanych pomocy i przyrządów,
- ocenianie przede wszystkim opanowania wymaganych wiadomości i umiejętności, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia.

Dostosowanie wymagań nie oznacza automatycznego obniżenia wymagań, lecz dostosowanie formy, metod, tempa pracy i sposobu sprawdzania wiedzy do indywidualnych możliwości ucznia, zgodnie z dokumentacją i zaleceniami specjalistów.